

ИМЕННАТА ФРАЗА ОТ ТИПА [N[N]] И КОНКУРЕНЦИЯТА С ДРУГИ СИНТАКТИЧНИ КОНСТРУКЦИИ В СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА РЕЧЕВА ПРАКТИКА

БИЛЯНА ТОДОРОВА

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

bilyanatodorova@swu.bg

Резюме: Целта на изложението е да представи актуалната в последните десетилетия употреба на именни словосъчетания от типа [N[N]], при които подчиненото съществително е в препозиция. Обсъждат се причините за разпространението на тези конструкции, както и противоречивото им тълкуване от страна на изследователите – част от тях смятат, че те са композитуми и следователно са лексикални явления, докато други, сред които и авторът, поддържат тезата, че става въпрос за именни фрази, т.е. за синтактични конструкции. Специално внимание се отделя на наличието на активен процес на конкуренция между словосъчетанията от изследвания тип и останалите видове именни подчинителни словосъчетания, които съществуват паралелно в узуса, но понякога се отличават с различна конотация.

Ключови думи: именна фраза, синтактична конструкция, конкуренция, речева практика

THE [N[N]] TYPE OF NOUN PHRASES AND THE COMPETITION WITH OTHER SYNTACTIC CONSTRUCTIONS IN THE CONTEMPORARY BULGARIAN SPEECH PRACTICE

BILYANA TODOROVA

SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI”

bilyanatodorova@swu.bg

Abstract: The aim of the research is to present the use of the noun phrases of [N[N]] type with the subordinate noun in preposition, which have been very popular in the last decades. The reasons for the spread of these constructions, as well as their contradictory interpretation are discussed. Some investigators consider that they are composita and therefore – a lexical phenomenon, but others (including the author) support the idea that they are noun phrases, i.e. syntactic constructions.

Special attention is paid to the presence of the active process of competition between the phrases of the investigated type and the others types of the noun phrases, which exist in the *usus* together, although sometimes they have a different connotation.

Keywords: noun phrase; syntactic construction; competition; speech practice

Както е известно, в съвременния български книжовен език съществителните имена като опорна дума в словосъчетания могат да бъдат пояснявани както от прилагателни, числителни имена и местоимения с атрибутивна функция, така и от други съществителни имена, от предложни фрази, от наречия и дори от цели изречения. Тези големи възможности за съчетаване на номинативите са добре описани от П. Бъркалова (Бъркалова/Barkalova 2011: 53).

Въпреки голямото разнообразие от структури с опорна дума съществително име някои от тях звучат по-естествено за българския език, други са по-рядко срещани. Ако разглеждаме въпроса в диахронен аспект, също ще забележим различни тенденции, които нерядко са свързани с езиковите контакти. Настоящият текст има за цел отново да постави въпроса за активизиралото се в последните години явление изменяемите прилагателни имена или предложните фрази да бъдат измествани от новозаети съществителни имена в ролята на предпоставени несъгласувани определения – например вместо *офисен сътрудник* днес в обявите за работа се търси *офис сътрудник*, вместо *интернетна връзка* използваме *интернет връзка*, вместо *инстаграмска звезда/звезда в инстаграм* се употребява *инстаграм звезда* и пр. Можем да изброим още множество такива словосъчетания.

В последните години този тип конструкции придобива широко разпространение, особено в неформалната писмена комуникация и в интернет медиите, с което привлича интереса на много изследователи, които поддържат различни схващания по отношение на същността на въпросното явление.

Според някои автори изследваните фрази могат да бъдат тълкувани не като съчетания, а като сложни думи – така например в „Официален правописен речник на българския език“ (ОПРБЕ/OPRBE 2012: 52) *гейпарад*, *джазконцерт*, *кафемашина*, *офисоборудване*, *скисъстезание*, *тенистурнир* са определени като сложни съществителни имена, макар че специално е указано, че се допуска те да се пишат разделно, когато съставките им се употребяват и като самостоятелни думи. Това кодификационно решение допълнително подхранва противоречивото тълкуване на конструкциите. По думите на В. Сумрова „[р]азделното писане изглежда неприемливо, ако номинатите се разглеждат като композитуми, а слятото изглежда по същия начин, ако те се схващат като синтактични единици“ (Сумрова/Sumrova 2018: 52). Сериозното разминаване при изписването на изследваните фрази в езика на хора, работещи с компютри, е констатирано още от Кирова (Кирова/Kirova 2002).

Разликата между сложните думи и фразите се отнася до степента на свързаност, но това трудно може да бъде обективно измерено и поне на този етап не ми е известен такъв надежден начин. Твърди се, че сложните думи обикновено имат значение, различно от значението на техните компоненти, и тези компоненти не могат да бъдат морфологично или синтактично отделени, за разлика от словосъчетанията от често срещани се заедно думи (т.нар. колокации). Дори тези дефиниции обаче не представят достатъчно ясно разликата между двата типа единици.

Цв. Аврамова изразява становището, че лексемите от типа *гей общество, гей клуб, джаз салон, джаз музикант* и др. „са композитуми с първа десубстантивна част, която изпълнява атрибутивна функция“ (Аврамова/Avramova 2008: 552, виж и Аврамова, Осенова/Avramova, Osenova 2003). Такова е виждането също на Ю. Балтова (Балтова/Baltova 2014: 39), М. Димитрова (Димитрова/Dimitrova 2018) и В. Зидарова (Зидарова/Zidarova 2019: 121).

В същото време немалко изследователи не приемат такова становище. Според С. Вакарелийска (Vakareliyska 2019: 257) това е конструкция от типа [N[N]], която авторката нарича *open noun construction* (отворена именна конструкция), като уточнява, че опорното съществително се предхожда от друго съществително, което го квалифицира. Ст. Буров смята този тип словосъчетания за максимално кондензирани апозитивни конструкции (Буров/Burov 2015: 17), по подобен начин ги определя и В. Радева (Радева/Radeva 2004: 30). Към това виждане се присъединява и В. Сумрова, защото „семантиката на разглежданите образувания не е по-различна от семантиката на подчиненото словосъчетание с несъгласувано определение (или със съгласувано определение, ако има такова), изградено със същите съставки [...], а също и заради продуктивността на модела, т.е. изобилието на номинати с еднаква първа и втора част, така както е при свободните словосъчетания“ (Сумрова/Sumrova 2018: 53).

Разглежданите употреби (*кафе верига, офис помещение, джандър пропаганда* и т.н.) са особено често срещани в неформалната интернет комуникация – в чатове, форуми и социални мрежи (Тодорова/Todorova 2015: 94–97), но тяхната употреба в медийната реч, както и в другите сфери на общуване, е забележима, и поради това привлича вниманието на изследователите. Особеното при тези фрази е, че освен че следват един много характерен за английския език модел, твърде често са заемки от английски, като в много от случаите са заети и двете съществителни (*интернет сайт, медия плейър* и др.), а в другите случаи опорната дума е българска или поотдавна заета дума, а подчинената е новозаета (*флаш памет, екшън актьор, фитнес модел, бизнес администрация* и пр.). Заради прозрачното английско влияние върху този тип съчетания Е. Руневска ги определя като „прояви на частичен билингвизъм в българската реч“ (Руневска/Runevska 2008: 142). Много от изследователите обръщат внимание на факта, че този

тип съчетания отразяват най-вече определени сфери от живота – телекомуникациите и интернет технологиите, популярната култура, бизнеса и икономиката (виж Руневска/Runevska 2008; Кирова/Kirova 2012; Vakareliyska 2019 и др.).

В ролята на предпоставено определение влизат както съществителни нарицателни, така и съществителни собствени имена, като нередко, когато става въпрос за чужди названия, подчинените съществителни се изписват на латиница:

*Американският комик Стивън Колбърт (Stephen Colbert), познат като водещ на сатиричното шоу The Colbert Report, ще бъде част от **The Hobbit трилогията** с cameo роля¹; Как да изтриете **Facebook профила** си окончателно²; Разгледах и набързо **Макларън количката** в Хиполенд, не е лоша, но ми се иска и мъжа ми да я види³; 5 римейка на **Дисни анимации**, които очакваме с нетърпение⁴; **Хари Потър манията** още ни държи.⁵*

В това изложение няма да се фокусирам върху употребата на т.нар. *афиксоиди*, които в съвременната практика най-често са заети от английски (Цонев, Атанасова/Tsonev, Atanasova 2016: 69) и които нередко се изписват разделно в разрез с правилата на книжовния език:

*Milan Red: Австрийската **супер кола**, от която има само 99 бройки⁶; Новият **супер колайдер** на ЦЕРН ще струва 9 млрд. евро⁷; И двете **мега тенденции** внушават колективен страх в съзнанието на хората⁸; Магат: Гуардиола ще има проблем с **хипер очакванията**⁹ и пр.*

Няма да разглеждам специално и инициалните абривиатури в ролята им на предпоставени определения (*bTV новините*, *GSM оператор*, *PR компания*, *ЛБГТ движение*), въпреки че тяхното функциониране в голяма степен е идентично с това на останалите съществителни имена – при С. Вакарелийска (Vakareliyska 2019) голяма част от ексцерпиранията са именно от този тип. Специфичното при абривиатурите е, че при тях много често в препозиция е новозаета дума, а в постпозиция като опорна дума е домашна или по-отдавна заета дума. В много от случаите с инициални абривиатури обаче (както е и в някои от посочените примери) е налице и диграфия, която не е предмет на обсъждане в това изложение.

Влиянието на английския език върху българския в изследваните фрази е по-силно (Vakareliyska 2019: 258), отколкото при други славянски езици, тъй като комбинацията от две съществителни, едното от които е в ролята на определение, не е необичайна за нашия език. Л. Кирова посочва, че „споменатият словообразователен модел попада в българския език чрез заети от турски сложни номинации, които представляват изафети от типа *шкембе чорба*, *тахан халва*, *дроб сарма*, *тас кебап*, *рахат локум*, *кадаиф сарма*, *курбан чорба*“ (Кирова/Kirova 2012). Известно е, че „изафетите са словосъчетания от две имена, едното от които играе ролята на определение на другото“ (Златанов, Легурска/Zlatanov, Legurska 2002: 62–64). Връз-

ката между изафетите и описваното тук явление се отбелязва и от други автори (вж. Аврамова/*Avramova* 2003: 166; Бъркалова/*Barkalova* 2011: 57; Сумрова/*Sumrova* 2018: 49; *Vakareliyska* 2019: 258) и др.).

Интересно е както наличието на тези форми, така и тяхното морфологично описание. Л. Кирова, както вече бе посочено, ги нарича изафети и говори за „функционална адективация на съществителното при чуждите думи“ (Кирова/*Kirova* 2012). Б. Тодорова също ги смята за съществителни с адективна функция (Тодорова/*Todorova* 2015: 97; *Todorova* 2019: 129). Други автори ги включват в групата на прилагателните (напр. Стаянова, Руневска/*Stalyanova, Runevska* 2019), определят ги дори като „европрилагателни“ (Вачков, Вачкова/*Vachkov, Vachkova* 2004). Според В. Вачков и К. Вачкова (Вачков, Вачкова/*Vachkov, Vachkova* 2004: 161–167) този тип конструкции доказва стремежа на българското общество към европейското, или по-скоро западноевропейското културно и политическо пространство. Като причини за популярността на конструкциите отново се посочва влиянието на английския език (където морфологичните разлики между прилагателното и съществителното име не са толкова ясно изразени), както и „икономичността“ им в сравнение с изменяемите прилагателни имена.

В същото време в българския език морфологичните разлики между прилагателното и съществителното са по-отчетливи, отколкото в английски, а комбинацията между две съществителни, при които подчинената дума може да е и в пре- и в постпозиция, не е нещо необичайно, така че на този етап названието съществително с атрибутивна функция или съществително в роля на функционален адектив изглежда по-точно.

Когато говорим за прилагателни имена, трябва да споменем, че сме свидетели и на активизиране на заемането на думи, които в английски са прилагателни, като например *онлайн търговия, секси девойка, латино музика, крейзи ситуация* и пр. Би било интересно да се проследи и тяхната употреба, защото употребата (макар и ограничена) на неизменяеми прилагателни в български от типа на *серт човек, кофти ситуация, баш майстор* и пр., отново под влияние на други езици, не е нов процес и е описана добре в българските граматика (вж. напр. при Пашов/*Pashov* 1999; Ницолова/*Nitsolova* 2008). В този текст обаче те няма да бъдат обект на изследване, тъй като заслужават специално внимание.

При обсъждането на популярността на именната фраза, състояща се от две съществителни, подчиненото от които е в препозиция, не можем да не обърнем внимание на някои специфики на това словосъчетание. Най-напред, както вече бе споменато, освен влиянието на английския език, като причина за популярността на формациите от типа [N[N]] се смята и езиковата икономия. В същото време трудно можем да тълкуваме този тип употреби само като резултат от стремеж към икономия. Така например

фразата *чат разговор* в следващия пример може да се определи като тавтологична, а елементът *разговор* като редуван, доколкото *чат* включва в себе си и значението за *разговор*¹⁰, в частност *разговор в интернет*:

*Шефът на „ТАД Груп“ в чат разговор: Ще свалям правителството, хаха!*¹¹

Подобен е примерът с фразата *гей мъж*, тъй като *гей* означава „мъж с хомосексуална ориентация, хомосексуални наклонности; хомосексуалист“ (РНДБЕ/RNDБЕ 2010: 109):

*Една от най-известните британски забележителности е била построена от гей мъж.*¹²

Струва ми се, че тази особеност е в съответствие с едновременно действащите тенденции към излишество и икономия, характерни за неформалната устна комуникация, която в последните десетилетия влияе особено активно върху медийния дискурс и върху различните жанрове на компютърно опосредстваната комуникация.

Освен това, въпреки очевидната фреквентност на [N[N]] съчетанията, те съществуват паралелно с другите варианти, характерни за езика – прилагателно и съществително; две съществителни с подчинено в постпозиция; две съществителни, свързани предложно. Всички те ще бъдат представени последователно в следващите редове.

- Прилагателно и съществително vs две съществителни:

Нерядко фразата с две съществителни се среща в сходни по жанр текстове паралелно с фраза, съдържаща прилагателно име от същия корен:

*Всеки ден да храниш детето си с бургери... Ама веган бургери!*¹³ *Затова, виж кои са най-леснодостъпните веган източници на протеин, и се подсигури, че си набавяш достатъчно количество ежедневно.*¹⁴ *McDonald's прави жест към веганите. Веригата планира да пусне вегански бургер, наречен McVegan...*¹⁵ *Шеф Манчев хареса вегански рецепти за своите менюта.*¹⁶

*„Spirit“ на Бионсе, „You Need to Calm Down“ на Тейлър Суифт, „Truth Hurts“ на Лизо, „Bad Guy“ на Били Айлиш и „7 Rings“ на Ариана Гранде си съперничат в категорията „Най-добро поп соло изпълнение“.*¹⁷ *Lady Gaga спечели награда и за „Най-добро солово поп изпълнение“ за песента „Joanne (Where Do You Think You’re Goin’?)“ от албума ѝ Жоане.*¹⁸

*Фенове на телевизия ММ не забравяйте да ни следвате на нашата фейсбук страница.*¹⁹ *Вижте за каква фейсбукска гавра говоря.*²⁰

*ВМРО предупреди за нова джендър пропаганда.*²¹ *Далеч по-важното е, че имаме гей-парад, джендърска пропаганда още от началното училище, БХК и стабилно ЛБГТ-общество.*²²

*Пуснаха брошура за гей-любов в Ямболски гимназии.*²³ *Гейска любов изплува зад убийството в Харманли.*²⁴ *Показан мачизъм, зад който се крие наранена гей душа.*²⁵ *Евгени Минчев към Сашо Диков: Слаб журналист си! Носии гейска душа!*²⁶

В последните два примера обаче има разлика в значението на двете употреби – *гейска* е употребено метафорично, като се превръща в пейоративно качествено прилагателно, означаващо по-скоро „недобродетелна, долна“, докато *гей* представя значението, което РНДБЕ (РНДБЕ/RNDBE 2010: 111) дава на прилагателното *гейски*: „който се отнася до гей, хомосексуален“.

- Две съществителни, свързани безпредложно, при които първото е подчинено на второто, vs две съществителни, свързани безпредложно, при които второто е подчинено на първото:

Конкуренция в речевата практика съществува и между описването от нас словосъчетание, при което подчиненото съществително е в препозиция, и между не по-малко характерната за българския език фраза, при която подчинено е съществителното в постпозиция:

Синдромът бърнаут (емоционално прегаряне) е описан за първи път през 70-те години от американския психотерапевт Херберт...²⁷

Бърнаут синдромът е състояние на хроничен работен стрес срещано при хора, работещи в т.нар. подпомагащи професии – лекари, медицински сестри, социални работници, учители, адвокати и полицейски служители, но най-често от него страдат идеалистите и силно амбициозните хора, работещи в корпоративна среда.²⁸

Мишелен звезди: приказки от кухнята.²⁹

За пръв път тай ресторанти получиха звезди „Мишелен“. (Дневник, 12.11.2019)

Важна особеност при комбинациите от две съществителни, при които подчиненото е в препозиция, е фактът, че първото съществително не се съгласува по число с опорната дума въпреки липсата на формално ограничение за това. Когато словосъчетанието от две съществителни е с подчинено съществително в постпозиция, обичайно и двете съществителни се съгласуват по число:

Първите гей герои в „Междузвездни войни“ са включени в анимация за деца. (Дневник, 1.10.2019)

Пингвини гейове в Германия осиновиха яйце.³⁰

Конкуренцията обаче е налице и когато лексемата е в ролята на именната част от съставното именно сказуемо, въпреки че в тази ситуация поестествено за носителите на езика звучи формата в множествено число:

Джони Деп: Всички мои герои са гейове!³¹

По този повод галерията ни днес е пълна със звезди, които открито признават, че са гей.³²

- Две съществителни, свързани предложно, vs две съществителни, свързани безпредложно, при които първото е подчинено на второто:

Описваният модел от две съществителни от типа [N[N]] се конкурира с активния модел на предложното свързване между съществителните имена в рамките на именната група, но не може да го измести. Едни и същи лексеми могат да се свързват и по двата начина, като засега наблюденията показват преобладаваща честота на предложно свързаната фраза:

*Коя Дисни принцеса си според зодията?*³³

*ТЕСТ: Коя принцеса на Дисни си ти?*³⁴

Нерядко в речта могат паралелно се срещнат и почти всички варианти на именната фраза, разпространени в езика: две съществителни, като първата дума е опорна (*мениджър проекти*), две съществителни, като втората дума е опорна (*проджект мениджър, проект мениджър*), безпредложен превод на фразата, при която имаме две съществителни, първото от които е опорна дума (*ръководител проекти*), преведена фраза, свързана предложно (*ръководител на проект*), прилагателно и съществително (*проектен мениджър*). Вариантът *мениджър проекти* се оказва по-често срещан, вероятно защото с фразата се изразява значение, близко до партитивното и до употреби от типа на *казусът Полфрийман, ресор образование* и пр.

В заключение може да се посочи, че описаните в изложението конструкции поставят няколко въпроса пред изследователите:

- Нерешен в българското езикознание е въпросът за статута на описваното явление. Според немалка част от учените става дума за сложни думи, според други описваните конструкции са словосъчетания. Еднозначното решаване на този немаловажен въпрос ще даде възможност на авторите на следващия правописен речник да предложат унифициран подход в посочените случаи.
- Ако се приеме, че става въпрос за именна фраза (каквато теза поддържам в това изложение), която е изградена от две отделни лексеми, предстои да се реши въпросът с морфологичното описание на несъгласуваните определения – т.е. дали те са съществителни имена, дали са прилагателни, дали са наречия (предвид тяхната неизменяемост), или нещо различно. Струва ми се, че на този етап описването им като съществителни с адекватна функция е най-точно.
- Описваните в това изложение съчетания от типа [N[N]] в речевата практика често са в конкуренция с комбинации от образувани от същия корен прилагателни и съществителни, както и с именни фрази, свързани предложно, или с именни фрази, при които първото съществително е в ролята на опорна дума. При употребата на съществителни в ролята на несъгласувано определение в препозиция обаче има една съществена особеност, която изисква специално внимание – те остават непроменени, като не се съгласуват по число, както обичайно става при словосъчетанията от две съществи-

телни с опорна дума в постпозиция. Първоначалните наблюдения показват, че словосъчетанията с предпоставено определение са активен тип, но не са най-често срещани в речта, като изборът между различните варианти може би е повлиян и от причини от извънлингвистичен характер. Наблюдава се тенденция изследваните фрази да се използват в заглавията на медийни текстове. За да се направят по-точни изводи обаче, трябва да се извърши допълнителен количествен анализ, който да подкрепи или да отхвърли първоначалните наблюдения.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ <https://www.avtora.com/stivan-kolbart-s-kameo-rolia-v-the-hobbit>

² <https://www.economic.bg/bg/news/9/kak-da-iztriete-facebook-profila-si-okonchaitelno.html>

³ <https://www.bg-mamma.com/?topic=825299.msg30209077#msg30209077>

⁴ <https://goguide.bg/revu/6777-5-rimeika-na-Disni-animatsii-koito-ochakvame-s-netyrpenie>

⁵ <https://goguide.bg/gradska-kultura/4060-Hari-Potyr-maniata-oshte-ni-dyrji>

⁶ <https://www.dnes.bg/cars/2019/10/19/milan-red-avstriiskata-super-kola-ot-koiatoma-samo-99-broiki.426308>

⁷ <https://profit.bg/noviyat-super-kolayder-na-tsern-shte-struva-9-mlrd-evro/>

⁸ <https://www.economic.bg/bg/news/11/digitalizatsiya-vs-globalizatsiya-polezni-ili-vredni-sa-mega-tendentsiite.html>

⁹ <https://topsport.bg/bayern/magat-guardiola-shte-ima-problem-s-hiper-ochakvaniyata.html>

¹⁰ Според РНДБЕ (РНДБЕ/RNDBE 2010: 499) е „вид пряко общуване чрез компютър, писмен диалог между две лица в интернет“. Според Cambridge English Dictionary (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/chat>) в английски език съществителното chat означава и “a friendly, informal conversation” (приятелски неформален разговор).

¹¹ <https://nova.bg/news/view/2019/08/09/259343/шефът-на-гад-груп-в-чат-разговор-ще-свалям-правителството-хаха/>

¹² <https://huge.bg/голямата-гей-любов-на-император-адриа/>

¹³ https://www.webcafe.bg/webcafe/parite/id_1065685455/slide_3_Vseki_den_da_hranish_deteto_si_s_burgeri_Ama_vegan_burgeri

¹⁴ <https://farmhopping.com/b/blog/2019/05/31/16-%D0%B2%D0%B5%D0%B3%D0%B0%D0%BD-%D1%85%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%B8%D0%BD/>

¹⁵ <https://www.economic.bg/bg/news/9/mcdonalds-puska-veganski-burger.html>

¹⁶ <https://www.mila.bg/article/5862422>

¹⁷ <https://lifestyle.bg/stories/grami-2020-koi-sa-nominiranite.html>

¹⁸ <https://mmtvmusic.com/mmtv-news/latest/music/pobediteli-grammy-2019/>

¹⁹ <https://mmtvmusic.com/mmtv-news/latest/music/pobediteli-grammy-2019/>

²⁰ <https://www.facebook.com/Yana.Moyseeva.Photography/posts/1711013322295611/>

- ²¹ <https://offnews.bg/politika/vmro-predupredi-za-nova-dzhendar-propaganda-ataka-gi-objvini-che-toch-696227.html>
- ²² <https://dnes.dir.bg/comments/evropeyski-pravila-provalyat-balgariya-v-nadprevarata-za-zavoda-na-folksvagen>
- ²³ <https://sledvayme.net/пуснаха-брошура-за-гей-любов-в-ямболск/>
- ²⁴ https://blitz.bg/kriminalni/geyska-lyubov-izpluva-zad-ubiystvoto-v-kharmanli_news185864.html
- ²⁵ <https://www.168chasa.bg/article/7458233>
- ²⁶ <https://www.24chasa.bg/Article/2927970>
- ²⁷ <https://uchiteli.bg/interesting/pette-fazi-na-sindroma-byrnaut/4192>
- ²⁸ <https://forjobhunters.com/%D0%B1%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%82/>
- ²⁹ <https://domnakimoto.com/bg/movies/main/mishlen-zvezdi-prikazki-ot-kuhnyata>
- ³⁰ <https://www.standartnews.com/lifestyle-lyubopitno/pingvini-geyove-germaniya-osinovikha-yaytse-399609.html>
- ³¹ <https://men.hotnews.bg/lyubopitno/dzhoni-dep-vsichki-moi-geroi-sa-geyove/>
- ³² <https://www.chr.bg/kino-i-televizija/zvezdi-koito-sa-otkrito-gej/>
- ³³ <https://ladyzone.bg/astro/novini/koja-disni-princesa-si-spered-zodijata.html>
- ³⁴ <https://www.edna.bg/testove/test-koia-princesa-na-disni-si-ti-43>

ЛИТЕРАТУРА

- Аврамова 2003: *Аврамова, Цв.* Словообразователни тенденции при съществителните имена в българския и чешкия език в края на XX век. София, Херон Прес.
- Аврамова 2008: *Аврамова, Цв.* За новите „неизменяеми“ прилагателни в чешкия и българския език. – *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*, XLVI, 1, с. 543–557.
- Аврамова, Осенова 2003: *Аврамова, Цв., П. Осенова.* Отново по въпроса за границата между сложна дума и словосъчетание (през призмата на най-новата българска лексика). – *Български език*, № 1, с. 68–75.
- Балтова 2014: *Балтова, Ю.* Нови типове композитуми и техният правопис в съвременните славянски езици. – В: *Slavica Wratislaviensia* CLIX, 159, s. 33–43.
- Буров 2012: *Буров, Ст.* Тенденции и промени в съвременната българска граматика. – *Български език*, № 3, с. 7–14.
- Бъркалова 2011: *Бъркалова, П.* Българският синтаксис – познат и непознат. Второ издание. Пловдив, УИ „Паисий Хилендарски“.
- Вачков, Вачкова 2004: *Вачков, В., К. Вачкова.* Европрилагателни: възникване и строеж. Актуални проблеми в типологията на славянските прилагателни. – В: *Jazyk v komunikácii. Medzinárodný zborník venovaný Jánovi Bosákovi.* Bratislava, s. 161–167.
- Димитрова 2018: *Димитрова, М.* За новите „аналитични прилагателни“ в българския и чешкия език. – *Филологически форум*, № 1(7), с. 55–62.
- Зидарова 2019: *Зидарова, В.* Динамика и иновации в лексикалната система на българския език. Пловдив, Коала прес.

- Златанов, Легурска 2002: *Златанов, И., П. Легурска*. Антропоцентризъм, системоецентризъм и изафет. – *Българска реч*, № 3, с. 62–64.
- Кирова 2002: *Кирова, Л.* Писмено отразяване на подчинителна връзка между съществителни в езика на хора, работещи с компютри. – *LiterNet*, 09.03.2002 <<https://liternet.bg/publish3/lkirova/sliato.htm>>
- Кирова 2012: *Кирова, Л.* За един модел на сложна номинация, проникнал с турски заемки, и неговото развитие в съвременния български език. – *LiterNet*, 03.05.2012, № 5 (150) <<https://liternet.bg/publish3/lkirova/turski-izafeti.htm>>
- Ницолова 2008: *Ницолова, Р.* Българска граматика. Морфология. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- ОПРБЕ 2012: Официален правописен речник на българския език. София, Просвета.
- Пашов 1999: *Пашов, П.* Българска граматика. София, Хермес.
- Радева 2004: *Радева, В.* Традиция и иновационност в съвременните словообразователни процеси. – В: *Българистични студии*. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, с. 24–30.
- РНДБЕ 2010: *Пернишка, Е., Д. Благоева, С. Колковска*. Речник на новите думи в българския език (от края на ХХ и началото на ХХІ в.). София, Наука и изкуство.
- Руневска 2008: *Руневска, Е.* Наблюдения върху някои креолизационни процеси в съвременната българска реч. – В: *Пета научна конференция: „Езикът – феномен без граници“*. Варна, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, с. 140–144.
- Сталянова, Руневска 2019: *Сталянова, Н., Е. Руневска*. За някои лексикални явления в българския език, или какво означава думата *джендър*. – *Лингвистични проблеми*, I(1), с. 252–255.
- Сумрова 2018: *Сумрова, В.* Новите феминални названия в българския език. София, Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“.
- Тодорова 2015: *Тодорова, Б.* Лингвистични аспекти на компютърно опосредстваната комуникация. Благоевград, Университетско издателство „Неофит Рилски“.
- Цонев, Атанасова 2016: *Цонев, Р., Е. Атанасова*. Абсолютната превъзходна степен за сравнение в българския сленг в интернет (по материали от форума teenproblem.net). – *Езиков свят*, 14(2), с. 63–72.
- Todorova 2019: *Todorova, B.* Bulgarian–English code-switching in internet forum communication: the bg-mamma case. – *Open Linguistics – De Gryuter*, 5(1), pp. 121–135.
- Vakareliyska 2019: *Vakareliyska, C.* An Inventory of [N[N]] and related constructions in Bulgarian and Macedonian newspapers. – *Balkanistica*, 32(1), pp. 257–321.

REFERENCES

- Avramova 2003: *Avramova, Tsv.* Slovoobrazovatelni tendentsii pri sashtestvitelnite imena v balgarskiya i cheshkiya ezik v kraja na XX vek. Sofia, Heron Press.

- Avramova 2008: *Avramova, Tsv.* Za novite „neizmenyaemi“ prilagatelni v cheshkiya i balgarskiya ezik. – *Nauchni trudove na PU „Paisiy Hilendarski“*, XLVI, 1, s. 543–557.
- Avramova, Osenova 2003: *Avramova, Tsv., P. Osenova.* Otnovo po vaprosa za granitsata mezhdu slozhna дума i slovosachetanie (prez prizmata na nay-novata balgarska leksika). – *Balgarski ezik*, № 1, s. 68–75.
- Baltova 2014: *Baltova, Yu.* Novi tipove kompozitumi i tehniyat pravopis v savremennite slavyanski ezitsi. – In: *Slavica Wratislaviensia* CLIX, 159, s. 33–43.
- Barkalova 2011: *Barkalova, P.* Balgarskiyat sintaksis – poznat i nepoznat. Vtoro izdanie. Plovdiv, UI „Paisiy Hilendarski“.
- Burov 2012: Burov, St. Tendentsii i promeni v savremennata balgarska gramatika. – *Balgarski ezik*, № 3, s. 7–14.
- Dimitrova 2018: *Dimitrova, M.* Za novite „analitichni prilagatelni“ v balgarskiya i cheshkiya ezik. – *Filologicheski forum*, № 1(7), s. 55–62.
- Kirova 2002: *Kirova, L.* Pismo o otrazyavane na podchinitelna vrazka mezhdu sahtestvitelni v ezika na hora, raboteshti s kompyutri. – *LiterNet*, 09.03.2002 <https://liternet.bg/publish3/lkirova/sliato.htm>
- Kirova 2012: *Kirova, L.* Za edin model na slozhna nominatsiya, proniknal s turski zaemki, i negovoto razvitie v savremenniya balgarski ezik. – *LiterNet*, 03.05.2012, № 5 (150) <https://liternet.bg/publish3/lkirova/turski-izafeti.htm>
- Nitsolova 2008: *Nitsolova, R.* Balgarska gramatika. Morfologiya. Sofia, Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“.
- OPRBE 2012: Ofitsialen pravopisen rechnik na balgarskiya ezik. Sofia, Prosveta.
- Pashov 1999: *Pashov, P.* Balgarska gramatika. Sofia, Hermes.
- Radeva 2004: *Radeva, V.* Traditsiya i inovatsionnost v savremennite slovoobrazovatelni protsesi. – In: *Balgaristichni studii*. Sofia, Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“, s. 24–30.
- RNDBE 2010: *Pernishka, E., D. Blagoeva, S. Kolkovska.* Rechnik na novite dumi v balgarskiya ezik (ot kraya na XX i nachaloto na XXI v.). Sofia, Nauka i izkustvo.
- Runevska 2008: *Runevska, E.* Nablyudeniya varhu nyakoi kreolizatsionni protsesi v savremennata balgarska rech. – In: *Peta nauchna konferentsiya: „Ezikat – fenomen bez granitsi“*. Varna, Meditsinski universitet „Prof. d-r Paraskev Stoyanov“, s. 140–144.
- Stalyanova, Runevska 2019: *Stalyanova, N., E. Runevska.* Za nyakoi leksikalni yavlenia v balgarskiya ezik, ili kakvo oznachava dumata dzhendar. – *Lingvistichni problemi*, I(1), s. 252–255.
- Sumrova 2018: *Sumrova, V.* Novite feminalni nazvaniya v balgarskiya ezik. Sofia, Izdatestvo na BAN „Prof. M. Drinov“.
- Todorova 2015: *Todorova, B.* Lingvistichni aspekti na kompyutarno oposredstvanata komunikatsia. Blagoevgrad, Universitetsko izdatelstvo „Neofit Rilski“.
- Todorova 2019: *Todorova, B.* Bulgarian–English code-switching in internet forum communication: the bg-mamma case. – *Open Linguistics – De Gryuter*, 5(1), pp. 121-135.

- Tsonev, Atanasova 2016: *Tsonev, R., E. Atanasova. Absolyutnata prevazhodna stepen za sravnenie v balgarskiya sleng v internet (po materiali ot foruma teen-problem.net)*. – *Ezikov svyat*, 14(2), s. 63–72.
- Vachkov, Vachkova 2004: *Vachkov, V., K. Vachkova. Evroprilagatelni: vaznikvane i stroezh. Aktualni problemi v tipologiyata na slavyanskite prilagatelni*. – In: *Jazyk v komunikácii. Medzinárodný zborník venovaný Jánovi Bosákovi*. Bratislava, s. 161–167.
- Vakareliyska 2019: *Vakareliyska, C. An Inventory of [N[N]] and related constructions in Bulgarian and Macedonian newspapers*. – *Balkanistica*, 32(1), pp. 257–321.
- Zidarova 2019: *Zidarova, V. Dinamika i inovatsii v leksikalnata sistema na balgarskiya ezik*. Plovdiv, Koala pres.
- Zlatanov, Legurska 2002: *Zlatanov, I., P. Legurska. Antropotsentrizam, sistemotsentrizam i izafet*. – *Balgarska rech*, № 3, s. 62–64.

✉ *Гл. ас. д-р Биляна Тодорова*
Югозападен университет „Неофит Рилски“
ул. „Иван Михайлов“ № 66, 2700 Благоевград, България

✉ *Assist. Prof. Bilyana Todorova, PhD*
South-West University “Neophyte Rilsky”
66 Ivan Mihailov str., 2700 Blagoevgrad, Bulgaria

Публикувано: 5 юни 2020

Published: 5 June 2020